

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învocoală

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Insemnări

Școala noastră

(x) O broșură întărită în documente.*
Citim într'însa o seamă de fapte pe trecute în mijlocul nostru, mai ieri alaltăieri, într'un timp așa de apropiat și totuși atât de îndepărtat, încât pare că auzim pe cineva înșirând cuvinte din poveștile fermecate ale cărții O mie și una de nopți...

Priviți ceata de cavaleri, apucând unul după altul în codrul maghiarizării, încălecați pe o mârșoagă, numită Idee...

Vedeți pe Trefort, pe Apponyi, pe Zichy cum declamează și spumegă, încurajându-și fiecare copoi și mai ales pe sine:

«Ce școală ne trebuie în patria aceasta maghiară? Ne trebuie o școală, din care să iasă necondiționat și exclusiv unguri, în vorbă și simțiri. Orică altă școală este un așezământ de păcătoși și trădători. Este o școală imorală. Impotriva acesteia pornim noi, statul, lupta sfântă. Și avem să o răpunem, sau să perim!»

Un bătrân monarh, — zăpăcit de larma cavalerilor și frânt de necazurile interne ale casei sale dăruite cu atâți membri cheflui, — află că în adevăr pe pământul țării lui Pap Iános n'ar strică să facă pe voea guralivilor eroi și să i lase să haiducească neturburați. Le zice așadar:

«Purtarea voastră, dragii mei, este foarte cinstită, deplin «corectă» și «plăcută» inimii mele de tată, — poftiți dați pinteni, și cu zor înainte! Voi sânteți razimul tronului meu!»

Nici n'a stârșit bine îndemnul, și goana vânătoarească pornește în vuet de clocotesc munții și văile carpatine.

Se dă o horă infernală în formă de ucazuri, proteste, reprezentatii, rezoluții, răspunsuri, rapoarte, remonstrații... și alte multe glasuri strigătoare în pustiu.

Și când era ca gonacii să iasă la culmea dorită, dintr'odată — cine-ar crede — se ivesc zorile noastre...

Prăpădenia de pe frontul francez și italian pune capăt crimelor și mizeriei, ce aveau să strivească umilita școală a sateilor ardelenști. Școala noastră n'a murit.

Dar cartea e prea cuprinzătoare, ca s'o mântuim în două vorbe.

* Școala noastră, 1850—1916. Zona culturală. Cu autorizarea Consistorului Arhidiecezan, de Lazar Trițeanu, protoieru, asesor consistorial. Sibiu, tipografia Arhidiecezană. Preț 6 coroane.

Dela Sinodul Arhidiecezan

Cuvântarea de deschidere a Înalt Preacuvioșiei Sale Domnului Arhimandrit Vicar arhiepiscopesc Dr. E. R. Roșca.

Venerabil Sinod Arhidiecezan!

După prigoniri de veacuri, de cari altă biserică în așa măsură n'a avut parte, marelui arhieru Andreiu i revine meritul, că prin organizarea constituțională a bisericii, în deceniile din urmă i-a fost dată posibilitatea a se apăra și a paraliza ca din o fortăreață atacurile de stânjenire pentru a-i împedeca dezvoltarea, un period acesta marcant în viața noastră bisericească și națională deopotrivă.

Astăzi pronia divină ne-a făcut părtași, ca biserica noastră națională să fie sub scutul statului național, ca acest Sinod să fie ținut în noua și mult dorita noastră patrie, România-Mare, sub glorioasă stăpânire a înțeleptului nostru rege, Majestatea Sa Ferdinand, și dacă în această elevare sufletească totuși simțim o jignire, este faptul, că de acest dar nu se pot bucura încă și frații noștri din cele 2 eparhii sufragane ale Mitropoliei. Tare ne este însă credința, că nu mai este de parte timpul, când toți fiii neamului vor fi cetățenii aceluiasi stat, și în aceeași măsură vor fi părtași de scutul și adăpostul statului național român, și ca fii ai bisericii.

În situațiunea favorabilă schimbată, ceea ce trebuie să ne preocupe este, ca în vederea unei organizări unitare și din punct de vedere bisericesc, pe baza experiențelor din trecut, cu omiterea scăderilor constatate, să năzuim a ne însuși o organizare prin care să se pună temelie sigură, ca biserica, aceasta instituțiune divină, să poată corespunde și mai mult ca în trecut misiunii sale sublimă, ca factor cultural, în propagarea învățăturilor morale creștine.

Atributul specific național al bisericii ortodoxe eschide cosmopolitismul, și prin organizarea sa autocefală ea este o instituțiune culturală în organismul statului, care prin mijloacele sale morale sprijinește statul în forța sa vitală, și nu are altă deviză decât: în stat liber, biserică liberă, lucrând și sprijinindu-se acestea două instituțiuni reciproc, în realizarea fericirii cetățenilor, totodată și fii ai bisericii.

Din unele rapoarte ale consistorului ce se vor prezenta, este evident, că pe cât a fost posibil, și până acum s'a făcut unele inițiative în această direcțiune, dar rămâne, ca Venerabilul Sinod și la rândul său ceilalți factori de conducere ai bise-

ricii, cu competența cuvenită să concretizeze postulatele de nouă organizare, de sine înțeles și cu concursul tuturor factorilor în drept.

Voiu constata însă și faptul îmbucurător, că preoțimea, constie din însemnătatea favorabilă a situațiunei schimbate, din inițiativă proprie, prin o întrunire impunătoare a dat expresiune dorințelor sale, ce le are în vedere în noua organizare contemplată a bisericii.

În această manifestare a dorințelor preoțimii, eu declar, că nu numai nu aflu nimic de excepționat, ci din contră, apreiind valoarea calității ideilor sulate, fondul inițiativelor făcute, și forma în care li s'a dat expresiune, trebuie să simțim o deosebită mulțămire sufletească, că biserica are astfel de preoți, cari după nivelul lor cultural sânt tot atâta fari luminători ai bisericii și neamului.

Și fără nici o măgulire voi susținea, că meritul existenței neamului nostru în butul tuturor prigonirilor revine preoțimii, care cu cuvântul și cu fapta a mângăiat și îmbărbătat pe fiii săi sufletești, ear greul urgiei de asuprire l-a purtat alături cu credincioșii. Preoțimea a fost sentinela trează și neînfrântă a neamului, suferind insultele și martiriul fără șovăire.

Dovadă în aceasta privință și prigonirile din timpul mai recent, când alături cu celalalt factor cultural al poporului, cu învățătorii, zeci și sute de preoți au îndurat martiriul internării, închisorii și al refugierii, cu consecuențele insultelor revoltătoare, torturilor sufletești și a pagubelor imense materiale.

Din rapoartele ce se prezintă din partea Consistorului, cred a fi evident, că și între împrejurările extrem de grele, Consistorul a năzuit, ca posibil numai mersul afacerilor bisericii să nu stagneze, dar în aprețierea justă trebuie să se țină cont și de neajunsurile, ce au împedecat în mod simțit mersul normal al afacerilor.

Implorând și dela acest loc darul atotputernicului Dumnezeu asupra lucrărilor Venerabilului Sinod, sesiunea ordinară din anul curent 1919 o declar de deschisă.

«Albina» institut de credit și economii, își ține adunarea generală în 10 Mai. Direcția propune: să se plătească acționarilor o dividendă de 7 la sută (14 coroane de cupon); pentru scopuri culturale și de binefacere peste 42 mii coroane; pentru dotarea fondurilor de rezervă și penziuni aproape 100 mii coroane. Adunarea generală va hotărâ și asupra urcării capitalului societății la suma de cel puțin 12 milioane de coroane.

Telegrama omagială a Sinodului Arhiepiscopiei către M. Sa Regele Ferdinand

Sinodul Arhiepiscopiei ortodoxe române din Transilvania, întrunit în sesiune pentru prima dată în România Mare, sub glorioasă stăpânire a Maiestății Voastre, cu adâncă supunere își prezintă Maiestății Voastre omagiile.

Trăiască Maiestatea Sa Regele!

Trăiască Maiestatea Sa Regina!

Trăiască Alteța Sa Regală Carol și întreaga augustă Casă domnitoare!

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p.,

vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,

notar.

Oaspeți iubiți

Vineri în 12/25 April au sosit între noi ziariști dela cele mai mari ziare mondiale întovărașiți de dl Dr. G. Moroiu, cunoscutul nostru compatriot.

Domnul Dr. Silviu Dragomir, șeful Biroului presei a dat Vineri seara o masă în onoarea acestor oaspeți la care au fost invitați reprezentanți dela toate ziarurile românești, apoi Dl Dr. Aurel Vlad, șeful resortului de finanțe, domni secretari generali Lapădatu și Missici, Ionel Comșa, Dr. Ioan Lupaș, Dr. O. Ghibu, Dr. Borcea, Dr. Russu, președintele Asociațiunii A. Bârseanu.

În cursul mesei domnul Dr. S. Dragomir cu multă căldură a salutat pre oaspeții iubiți, amintind în deosebi partea ce a avut presa din apus în războiul acesta ajuns la acest frumos rezultat, de care niciodată nu s'a îndoit.

La vorbirea aceasta, care a impresionat adânc, răspunde în cuvinte alese profesorul Magnan, director la ziarul: «Ecole de Hautes Etudes».

A urmat o frumoasă cuvântare a domnului protopop Dr. Ioan Lupaș, ținută în limba latină, care a pus în uimire pe ascultători. Domnul Dr. I. Lupaș a zis:

Illustrissimi Domini et

Dilectissimi Fratres nostri!

Acerbus est dolor animarum nostrarum nullam praeteritis temporibus occasionem habuisse ad pulcherrimam linguam gallicam descendam. Plurimi enim nostrae iuventutis anni in discendo linguae hungaricae, germanicae, partim etiam graecae et latinae peracti sunt. Et circumstantia humillimae vitae provincialis et inuasiones publicae nostrae educationis intra et extra muros scholarum tales fuerunt et adhuc sunt, ut paucissimis iuvenibus et viris nationis nostrae rumenicae Transilvaniam incolentis longiora per terram Gallorum, vel Italicorum, vel Britannorum itinera haud permittere possint. Quam ob rem rogamus vos, dilectissimi nostri fratres et repraesentantes celeberrimarum nationum, ut nobis indulgere velitis latino sermone, — itaque lingua communium nostrorum avorum expressionem dare summo gaudio, quod animas nostras hac occasione, cum vos illustrissimos maiores fratres nostros hic Cibinii, in hac Consilii nostri dirigentis capitali quasi urbe, cordialiter salutare possimus, adimplet.

Dilectissimus amicus meus Silvius Dr. Dragomir, qui ante me locutus, magnam ephemeridum esse potestatem dixit. Cui assertioni addere permissum erit hanc potestatem ephemeridum multo maiorem esse potestate armorum, quod etiam hoc nondum praeteritum bellum omnibus intelligentibus hominibus plenariter demonstraverit.

Fiat haec occasio diutissime expectatum et desideratum initium unius fre-

quentioris contactus inter scriptores ephemeridum nostrorum, Rumenorum Transilvaniam incolentium, et inter scriptores ephemeridum gallicarum, italicarum nec non britannicarum.

Vivant maiores nationis nostrae sorores etenim: generosissima natio gallica et celeberrima natio italica! Vivat etiam illustrissima natio britannica! Vivant omnes illarum filii, qui *pro gloria latinitatis et humanitatis* non tantum cum occidente ferro armorum, quantum cum flamma vivificante scientiarum, artium et litterarum reluctantur.

Vivant, crescant, floreat in aeternum!

Traducerea românească este aceasta:

Preacinstiților Domni și

Mult Iubiților Frați!

Este acerbă durerea inimilor noastre de a nu fi avut în timpurile trecute ocaziune să învățăm prea frumoasa limbă franceză. Căci cei mai mulți ani ai tinerețelor noastre s'au scurs întru învățarea limbii ungurești și nemțești și în parte a celei grecești și latinești. Atât împrejurările smeritei noastre vieți provinciale, cât și îndrumările educațiunii noastre publice între și în afară de pereții școalelor au fost și mai sânt încă și în timpul de față de așa, încât la prea puțini tineri și bărbați ai națiunii noastre române din Transilvania abia pot permite călătorii mai îndelungate prin Franța, Italia sau Anglia. De aceea vă rugăm, ca pe niște mult iubiți frați ai noștri și reprezentanți ai atât de vestitelor națiuni, să ne îngăduiți a exprima în graiu latinesc, deci în limba străbunilor noștri comuni bucuria, pe care o simt inimile noastre cu această ocaziune, putându-vă saluta aici în Sibiu, în cetatea aceasta, care e oarecum capitala Consiliului nostru dirigent.

Preaiubitul meu amic Silviu Dr. Dragomir, vorbind înainte de mine, a spus, că este mare puterea ziarului. La această aserțiune va fi permis să adaug că această putere a ziarului este cu mult mai mare decât puterea armelor, ceea ce a dovedit deplin pentru toți oamenii înțelegători și actualul război.

Fie ocaziunea aceasta începutul de foarte mult timp așteptat și dorit al unui contact mai viu între ziariștii noștri, ai românilor din Transilvania, și între ziariștii francezi, italieni și englezi!

Să trăiască surorile mai mari ale națiunii noastre și adevărate: prea generoasa națiune franceză și preavestita națiune italiană. Trăiască și ilustra națiune britanică! Trăiască toți fiii lor, cari pentru *gloria latinității și umanității* luptă nu atât cu ferul ucigător al armelor, ci mai mult cu flacăra dătătoare de viață a științelor, artelor și literelor.

Să trăiască, să crească, să înflorească în veci!

După domnul Dr. I. Lupaș a vorbit ca răspuns în frumoasa limbă a lui Dante *Doctor Vercesi*. Discursul acesta a fost acoperit de aplauzele tuturor fiind deplin înțeles de toți românii, cari l-au ascultat.

Începem a trăi și noi zile mai bune, încep a ne cerceta frații noștri din occidentul luminat.

Programul românilor bucovineni

Ziarul *Bucovina* din Cernăuț publică (în Nr. 25 a. c.) programul românilor bucovineni. Punctele IV și V vorbesc despre chestiunea religiei și a învățământului. Eată, în întregime, punctele acestea:

Menținerea *religiunii ortodoxe* ca religie dominantă a statului, decretându-se totodată deplina ei autonomie în cadrele intereselor superioare ale statului.

Ridicarea nivelului cultural al preoțimii, mai ales la țară. Cererea necondiționată de studii academice, talent oratoric și morală ireproșabilă preoțimii.

Pentru regiunea Bucovinei conservarea caracterului istoric român al mitropoliei din Cernăuț, atașându-se și înființându-se episcopi sufragane în limitele regiunii.

Restituirea «fondului greco-oriental», cu volnicie răpit, la timpul său administrației autonome a arhiepiscopiei drept-măritoare bucovinene.

Deplină libertate și autonomie a cultelor străine, întrucât nu ating interesele statului și ale ordinei publice.—

În *instrucție* unificarea învățământului primar, dându-se atenție cuvenită educațiunii speciale agricole.

Combaterea analfabetismului cu toate mijloacele.

Înființarea de cursuri de eamnă pentru populația rurală.

Îngrijirea largă a corpului didactic, a școalelor primare spre a dobândi elemente cu calificare superioară.

Crearea de școale profesionale, civile, de agricultură, de comerț și industrie.

Cultivarea artelor prin crearea de academii și școale speciale.

Organizarea de cursuri și conferințe universitare populare.

Crearea unei școale superioare (academii) pentru științele agronomice și ale silviculturii.

Reorganizarea școalei de poduri și șosele din București într-o școală superioară (politehnică) ținându-se cont de diferitele ramuri tehnice prin crearea de secțiuni speciale.

Desființarea seminarilor teologice și înlocuirea lor prin facultăți de teologie.

Pentru regiunea Bucovinei conservarea universității din Cernăuț, creându-se o facultate de medicină și schimbându-se caracterul ei actual în universitate curat românească.

Națiunilor neromâne conlocuitoare li se acordă dreptul cultivării limbii lor materne, cu autonomie școlară națională pentru școalele primare și secundare, în cadrele intereselor superioare ale statului.—

Academia Română

S'a trimis membrilor Academiei Române invitarea următoare:

Domnule Coleg,

De două ori a trecut luna Mai, fără ca Academia să se fi putut întruni în sesiuni generale anuale, cum prevăd statutele instituțiunii noastre.

În ce trei ani scurși de ultima sesiune din Mai 1916 până acum, am asistat la cele mai mari evenimente din istoria neamului românesc. După avânturi mărețe și după grozave dureri am văzut în sfârșit realizându-se idealul național, pentru a cărui pregătire Academia Română a fost înființată și pentru care au lucrat generațiile ei succesive timp de o jumătate de secol: Unirea tuturor românilor din țările românești dela Nistru până la Tisa într'un singur stat național sub coroana regală a României.

În toamna anului trecut 1918, la 8—15 Octombrie stil vechi, o scurtă sesiune generală extraordinară a fost ținută la Iași cu membrii cari s'au putut întruni acolo, pentru luarea câtorva deciziuni cu caracter urgent.

Putând acum reintra în calea normală indicată de statute, urmează să ne întrunim cu toții în sesiune generală la 1/14 Mai 1919, atât spre a sărbători mărețele evenimente fericite implinite la încheierea întâiei jumătăți de secol de activitate a Academiei, cât și spre a pune bazele noului program de activitate pentru viitor.

Luptele pentru desrobire

Comunicat oficial din 26 April 1919:

Frontul de Ost: Un detașament de bolșevici a atacat trupele noastre dela Maiaki cu intențiunea de a trece Nistrul în Basarabia. După o scurtă luptă inamicul a fost respins.

Frontul de Vest: Trupele noastre au afins linia: Cseke (14 km S. V. de Tisa-Ujlak pe Tisa) Mandok (12 km Sud Csap) Kallo (12 km S. E. Nyiregyháza) Kaba, Püspökladány, Gyula și Otlaka. În cursul înaintării au avut loc lupte la Kallo, Gyula și Otlaka. S'au capturat: numeros armament și munițiuni.

Pierderi: răniți: Maior *Popovici*, din Reg. 14 Inf. și 14 soldați.

Comunicat oficial din 27 April 1919:

Frontul de Ost: Nimic nou.

Frontul de Vest: La aripa dreaptă trupele noastre au înfrânt complex rezistența pusă de inamic în zona Mandok-Kallosemien și au con-

strâns o divizie de săcui să se predea. În regiunea Dobroîn s'a continuat cu desarmarea și inventarierea pradei făcute. Acțiune serioasă în regiunea Kaba-Békés și Békéscsaba-Ujkiyos. După lupte îndârjite toate aceste localități au fost ocupate în noaptea de 26 April 1919.

Pierderile inamicului *sânt foarte mari*. Satul Kaba a fost complet distrus.

Pierderile noastre în morți n'au putut fi încă stabilite. Răniți: Generalul *Sachelarie*, 5 ofițeri și 70 soldați.

Comunicat oficial din 28 April 1919:

Frontul de Ost: Nimic important de semnalat.

Frontul de Vest: În urma luptelor care au avut loc în zilele de 26 și 27 April rezistența inamicului a fost frântă pe tot frontul. Trupele noastre urmărind pe inamic, au ajuns în seara de 27 April pe linia: Tisa-St. Márton, Magyaros (3 km est Mándok), Nyiregyháza, Hajdu-böszörmény, Balmaz, Ujváros, Kaba, Püspökladány, Fejervari, Koros (14 km N. V. Békes), Kondoros și Csanád-Apaca.

Marele Cartier General.

Știrile zilei

In ziua de 1 Mai, la sărbătoarea muncitorilor, atelierile sânt închise. Numărul proxim al ziarului nostru apare Luni.

Telegramă. Președintele Consiliului Dirigent a primit următoarea telegramă: «Cu ocazia sfințelor Paști, pe care provinciile românești cari au gemut atâta vreme sub jug străin, le sărbează astăzi unite cu patria mamă, doresc pământului românesc de sub înțeleapta d-voastră cărmă toată fericirea și prosperarea, pentru ca în aceleași tendințe și în aceeași deslegare a marilor probleme dela ordinea zilei se contribuie cu patria mamă și Bucovina la consolidarea aceluia mare suflet românesc democratic, care el singur ne va da consistența și tăria necesară pentru orice greutăți ale istoriei, iar D-Voastră personal și tuturor celor ce se obsec în munca pentru binele D-Voastră sănătate și fericire. Ministrul *Nistor*.»

† **Adalbert Schiau**, maior în artileria ardeleană, după lungi și grele suferințe contrase pe câmpul de luptă, a adormit în Domnul Duminecă în 27 April n., la orele 6 a. m., în etate de 39 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre veșnică odihnă Marți, în 29 April n., la 2 ore p. m., în cimiterul ort. român din Topârcea. Fie-i țărâna ușoară!

Delegații germani la conferința păcii. Guvernul german a răspuns invitației făcute de puterile aliate că primește condițiile preliminarilor de pace. Ca delegați germani s'au dus la Versailles ministrul externe: Brockdorf-Rantzau, ministrul de justiție Landsberg, prof. Karl Melchior, președintele camerei naționale din Prusia Leinert și alții, cu totul 75 membri.

Informații. Pretorul Diviziei 6-a în ședința de la 17 April a. c. a condamnat pe indivizii mai jos notați pentru diferite abateri, după cum urmează:

1. Rehling Erzsébet, din Cluj 1000 lei amendă, pentru refuz de cartuire.
2. Szabó István, din Cluj, una lună închisoare, pentru ultragiu.
3. Zimmerman Abr. Albert, un an închisoare pentru ultragiu cu lovire.

Concertul Reuniunii sodalilor români din Sibiu s'a ținut Sâmbătă seara la Unicum. Cântări de coruri mixte, bucăți pentru soliști și recitări au alcătuit programa acestui frumos concert. Sub dirigența dlui *Ioan Stanciu*, care trebuie amintit și ca tenor, corurile au intonat cu mare efect piesele *Domnul Isus Hristos*, *Răsunetul dela Crișana* (remarcăm baritonul dlui *Fărcaș*), *cântecele din popor* de Dima și alți compozitori. Aplauzați au fost și soliștii la violină și voce. O poezie de Coșbuc și alta de M. Rădulescu (Ardealul) au aflat în dșoarele *Victoria Baciu* și *Nelli Ticleanu* o înțelegere și recitare dintre cele mai bune. Lume foarte multă, ca totdeauna. După concert a urmat dans vioi.

Din Zlatna. Telegramă către dl Maniu: «Sărbătorim cu adevărată bucurie triumful vitezei armate române și vă rugăm să primiți sentimentele noastre de dragoste și alipirea neclătită. Pentru românii din Zlatna: Iuliu Albini, Iacob Domșa protopop, Alexandru Farcașan secretar cercual, Petringenar, primar.» (B. P.)

Arendările. În timpul din urmă s'a răspândit svonul, că între arendările forțate, ce se fac în baza ordinațiunii Nr. 82 a Resortului de agricultură și în reforma agrară ar fi oarecare nex, urmând ca toate moșiile, orcare ar fi întinderea lor, care se arendează azi țăranilor, vor fi prin înfăptuirea reformei agrare expropriate. Sântem autorizați a lămurii publicul, că arendările forțate se fac numai în scopul ca pe de o parte să nu rămână nici un petec de loc nearat și nesămănat, ear pe de altă parte să se evite exploatarea țăranilor de către speculanți. Aceste arendări se fac numai pe *anul curent* și nu stau în nici o legătură cu reforma agrară. (B. P.)

Odată și acuma. În orașul *Deva*, cât timp a stat sub administrație maghiară, toate străzile sale purtau numirile cele mai ungurești, deși orașul este centrul unui ținut curat românesc. Deva avea numiri ca: Sarkentyu utca, Kossuth Lajos utca, Kun Géza (nu Béla?) utca, Rákoczy, Vörösmarthy, Bethlen și alte utca. Acum, ne spune *Curierul Hunedorei*, prefectura județului a aprobat schimbarea acestor numiri și înlocuirea lor cu: Strada Regele Ferdinand, Strada regina Maria, Strada Principele Carol, Strada Mihai Viteazul, Strada Decebal, Strada Călugăreni, Piața Unirii, Piața George Bariț, Strada Șaguna, Alecsandri, Coșbuc, Eminescu, Nicolae Iorga, Nicu Filipescu, Cogălniceanu, G. Lazăr, Creangă, Caragiale, Cuza Vodă, Avram Iancu, S. Bănuț, Titu Maiorescu, Strada Plevnei, Griviței, Mărășești, Calea Horea, șcl. Nu mai există la Deva nici o «utcă», — cum se și cuvine unui oraș românesc.

Anulare. La oficiul stării civile din București s'a anulat Vineri căsătoria Principelui Carol, pentru motivul invocat de ministrul public prin procurorul general și admis de tribunal, că nu s'au făcut publicațiunile și chemările cerute de legiuirea noastră civilă. Cererea de anulare s'a făcut de către primarul capitalei, dl Emil Petrescu.

Bolșevicii din Rusia, ca și frații lor din Ungaria, au suferit în vremea din urmă numeroase înfrângeri. Se anunță, că a dispărut și guvernul lui *Rakovski*, păcătosul.

Rakovski este unul din agenții cei mai primejdioși. Urește pe români din tot sufletul, deși este cetățean român. Dar firea de bulgar îl apropie de firea celor mai turbați unguri. Toată lucrarea bolșevicilor de dincolo de Nistru, împotriva României, se datorește acestui descreierat. Dar de pedeapsă nu va scăpa. Ziua de judecată i se apropie.

Comunicat. Comitetul «Asociațiunii» invită, acum pentru a doua oară, pe următorii bursieri ai acestei instituții să arete: *dacă sânt mobilizați, respective unde se află, clarificându și situația lor actuală*, pentru a lise rezervă și pe mai departe bursele, ce lise votase înainte de război sau în cursul acestuia, eventual pentru a se putea publica concurs pentru bursele ce ar fi devenit vacante. Anume sânt invitați în acest scop domnii și dșoarele:

1. *Ioan Aleman*, stud. în drept, Cluj.
2. *Vasile Daneșiu*, " " " "
3. *George Sglimbea* stud. în medicină Cluj.
4. *Basilu Stoica*, " " " "
5. *Victor German*, " " " "
6. *Elena Suciu*, studentă în mat. Cluj.
7. *Iosif Domșa*, stud. la șc. de arhit., Bpesta.
8. *Stefan Lipovan*, elev al șc. sup. industr. Cașovia.
9. *Traian Ferghete*, elev. al șc. com. Cluj.
10. *Ciril Morariu*, abs. al școalei de meserii, Câmpulung.
11. *Eugenia Rusu*, elevă a prep. de fete, Gherla.

Sibiu, în 28 April 1919. *Andrei Bârseanu*, preșident.

Eternizarea memoriei protopopului Ioan Berca. Artistul dl *Aurel P. Bănuțiu* cu scop de a eterniza memoria în veci neuitatului său cumnat *Ioan Berca*, fost protopresbiter în Cohalm, și cu dorința de a cotribui și prin acest act la înmulțirea clasei noastre de mijloc a binevoit a pune bază la «*Legatul protopresbiterul Berca pentru ajutoarea copiilor săraci din Cohalm aplicați la meserii*» cor. 100, din care a plătit cor. 40. Legatul se atașază la «*Fondul Episcopul Nicolae Popea* pentru masa învățăcelor meseriași.

La legat au dăruit următorii: Legatarul *Aurel Bănuțiu* cor. 40. Ghiță Căteanu, farmacist, Zernești cor. 20. Maiorul de jandarmi *Aurică Bogdan* (Brașov-Sibiu) cor. 10. Grigorie Popeșcu, inv. și soția Mariți n. Bogdan Brașov cor. 450. Dr. Aron Lupșa, protopop militar, Minthia cor. 10. Virgil Nistor, funcț. ministerial cor. 10. Dr. Eugen Simpetreanu, jude de ocol Mediaș cor. 10. George Andron, învățător cor. 4. Ion Șerban, episcop cor. 3. Nicolae Șerban, econ. Ungra cor. 3. Miorica, Eugenia și Vic. Tordășianu cor. 550. Total cor. 120.

Pentru exemplul vrednic de urmat al dlui *Aurel P. Bănuțiu* și pentru prinosul adus pe altarul clasei meseriașilor noștri aduce sincere mulțumite: *Vic. Tordășianu*, președintele «Reuniunii sodalilor români din Sibiu».

Localurile oficiilor stăpânirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Președintele *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație și comunicație* Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul *culturii și instrucțiunii publice*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturii*: Strada Fabini, pavilionul ofițeresc în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala cadeților, et. I.

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de *codificare*: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. *ocrotirii sociale*: Strada Friedenfels

16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadeților.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. *agricultură, p. finanțe*: Școala cadeților, et. II.

Secr. p. *ocrot-sociale*: Strada Friedenfels

16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, *Secția Organizării*

6—7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte și instr. publică*: Strada Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presei*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et. I.

Res. armatei și siguranței publice, *biroul de informațiuni*: Strada Honterus 17.

Cărți și reviste

Carte de bucată. Cea mai bună carte de bucată a apărut sub titlul de *Poftă Bună*, partea III și IV, de Zotti Hodoș. Prețul unui exemplar este 5 coroane. Volumele amândouă, cu 10 cor., se pot cere la autoară, în Sibiu, Wintergasse 11, etaj I.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Joi: *Trântit la pământ*, dramă detectivă în 4 acte. Cu interesante suplimente.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Zilnic programe alese.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Dela Consiliul Dirigent

Nr. 1008/1919 Pres.

(116) 1—1

Ordin de mobilizarea medicilor

Consiliul Dirigent al Transilvaniei, Bănatului și ținuturilor românești din Ungaria pe baza legilor și ordonanțelor în vigoare pentru apărarea țării ordonă

mobilizarea tuturor medicilor

până la vârsta de 42 ani (contingentul născut în anul 1877 inclusiv). Toți medicii mobilizați, domiciliați sau aflători pe teritoriul de sub administrația Consiliului Dirigent, în afară de cei aflători în județele Arad, Bihor, Sălaj și Sălaj cari vor fi chemați mai târziu, sânt obligați a se prezenta la serviciul militar activ în 2 și 3 Mai 1919 în Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 4, la Serviciul Organizării VI—VII. Șeful Sanitar.

Sunt scutiți de prezentare prim-medicii județeni, medicii de plasă, cercuali, comunali, medicii directori de spitale și câte un medic secundar de spital pentru câte 150 bolnavi de fapt aflători în spital.

Pentru neurmarea ordinului de mobilizare se vor aplica urmările legale, fiind a se urmări cazurile de crime după procedura penală militară de campanie.

Toți perfecții au să trimită Șefului Sanitar dela Serviciul Organizării VI—VII Sibiu, Str. Cisnădiei 4, până în 28 Aprilie 1919, un tablou nominal al tuturor medicilor domiciliați resp. aflători în circumscricția lor, conținând numele, pronumele, domiciliul, anul nașterii, funcțiunea (resp. medic privat), gradul militar, serviciul anterior militar, cum și un tablou al medicilor scutiți de a se prezenta în baza dispozițiilor acestui ordin.

Sibiu, 19 Aprilie 1919.

ss. Iuliu Maniu

președintele Consiliului Dirigent.

Pensiune

Ofițer din Regat cu pretențiuni modeste caută pensiune la o familie onorabilă. Adresa Subloct. Cociocianu, dela Comenduirea Pieții, Sibiu.

(117) 1—2

Atelier de pictură de artă

Avem onoare a aduce la cunoștința publicului român și Onor. Preoți, că am deschis un atelier în tovărășie pentru a lua tot felul de lucrări în ulei, anume: Picturi bisericești, tablouri, fotografii mărite după viață în ulei, pastel acv. etc. Imitațiuni de marmură, tot soiul de pictură de firme în calitate modernă, precum lustruire de mobile și binale.

Stau la dispoziție cu mai multe Icoane sfinte și planuri de probă pentru lucrările bisericești. Onorații doritori pot vedea gata icoane în Librăria dl Petru Simtion, str. Poplăcii și în Atelier.

(113) 2—3

Semnăm cu toată stima:

Irimie Profeta
pictor.și Nicolae Tălmăcean
lustruitor și pict. de firme.

Atelierul Sibiu strada Măcelarilor Nr. 30
înapoi în curte.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote	K —24
2.	Trifoilul, de Eugen Brote.	—24
3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	—24
4.	Legea veterinară, de Inv. Muntean	—80
5.	Însoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1-60
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
9.	Povești pentru stăpîirea gîndacilor de Main	—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
11.	Povești pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12.	Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp	—10
13.	Cum să îmblățim orzul de bere	—18
14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	—70
15.	Nutritura animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	1-50
16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a păsărilor	—20
17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	—10
18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	—25
19.	Câteva rele incubate în populațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	—30
20.	Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială	—20

Primpretorul de plasă din Nocrich.

Nr. 293/1919.

(109) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de coșar cercual în Hosman deschid prin aceasta concursul. Doritorii au să-mi înainteze aici până la 15 Mai a. c. rugărilor lor, instruite după §. 1 al statutului coșarilor comitatens din 1919.

Competințele sânt cele fixate în statutul comitatens.

Nocrich, la 14 April 1919.

Mild, pretor.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află spre vânzare:

Cântece

pentru voce și piano de Emil Montia.

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coșbuc.
4. Reverie (Când amintirile 'n trecut), poezie de Eminescu.

Prețul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vârfuri, de Eminescu.
7. Somnoroasă păsărele, Eminescu.
8. Dupăce atâta vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă lelișoară, .*

Prețul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopții Eminescu.
12. Strigă lelea din grădină, .*
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade .*

Prețul 5 lei = 10 coroane.

:: Expedată recomandat, porto postal 40 fil. ::

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Editura «Renașterea Română» Sibiu

A apărut

Castelul din Buia Ardeal Mihaiu Viteazul

de Sofronie Roșca.

Cu ilustrațiuni.

Prețul 4 coroane.

De vânzare la toate librăriile. (102) 3—6

Editura «Renașterea Română» Sibiu

In editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Istoria bisericească a românilor ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș

protopop al Săliștei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or.
român din Sibiu, prin deciziunea din 6 Martie
1918 Nr. 1785 Bis.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană cu 10 coroane plus portpostal recomandat 1 cor.

Redactor responsabil: Matei Voileanu.

Censurat prin: Sublocot. V. Bucur.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.